

Ar kada girdėjote Varnų kaimo legendą?

Sakoma, kad akimi neaprėpiamuose laukuose stovintis paslaptingas kaimelis yra užkerėtas. Kad slenkant šimtmečiams raganos Varnų kaime iškrėtė daugybę keisčiausių šunybių. Kad tos juodosios kerėtojos valdo didžiules galias ir gali pasiversti nematomomis. Kad valdo laiką ir gali priversti žmones matyti tai, ko nėra. Kad jos gali pradanginti vaikus ir iš niekur nieko išburti paslaptinius pastatus.

Jos tokios galingos, kad gyvena amžinai.

Nesąmonė! Tai tik kaimo gyventojų pasakojama legenda. Jie suirzta, kai koks ilganosis žurnalistas pasibeldžia į duris pasidomėti. Tai tik pasakėlė prieš miegą, pramanyta nežabotą vaizduotę turinčių kaimo vaikų.

Nejau galėtų būti kitaip? Raganų būna tik pasakose. Jos yra žmonių vaizduotės vaisius, menantis seniai praėjusius laikus, kai žmonės manė, kad raganos egzistuoja, ir net degino nekaltas moteris ant laužo. Nekaltas moteris – nes burtų nėra, ir visi tokie pasakojimai kilo iš legendų.

Varnų kaimas tėra paprasta gyvenvietė. Joje nerasi jokių keis-
tenybių. Nerasi kerų, raganų ar tamsiųjų jėgų, ir tikrai nerasi
amžinai gyvenančių žmonių.

Bet ką, jei tie pasakojimai vis dėlto yra tiesa? Ką, jei iš niekur
nieko išties atsiranda pastatai? Jei vaikai dingsta, o paskui pa-
slaptinai sugrįžta visiškai pasikeitę? Ką, jei už uždarytų Varnų
kaimo durų, gretimose giriose ar kukurūzų lauke, kur niekas ne-
auga nuo audros, praūžusios prieš kelerius metus, išties slypi tikri
burtai?

Ką, jei vaikų žodžiuose yra tiesos grūdai, o legenda pagrįsta
tikrais įvykiais? Ką, jei?

Kodėl mūsų kaime? Kuo Varnų kaimas toks ypatingas?

To purtydami galvą klausia vietiniai, kai žurnalistas pareiš-
kia girdėjęs keisčiausių kalbų ir sakosi atvykęs jų patikrinti, nes
nuoširdžiai tiki, jog ganduose yra trupinėlis tiesos. Jis pakalbino
kelis jaunos žmones, kurie jam papasakojo keisčiausių istorijų.
Ir su jų tėvais, kurie nenoromis patvirtino taip pat patyrę keistų
nutikimų, bet sutinka apie juos pasakoti tik anonimiškai.

Į tuos klausimus niekas negali atsakyti. Kodėl Varnų kaimas?

Galiausiai žurnalistas grįžta nieko nepėšęs. Kaip jis galėtų įro-
dyti, kad raganos egzistuoja, jei dienos Varnų kaime slenka kaip
visur – vaikai vaikšto į mokyklą, o tėvai eina į darbą be nepaaiš-
kinamų nutikimų ar paslaptinių audrų?

Galbūt žurnalistui nepavyko išsiaiškinti tiesos, bet jo ir vaikų
teiginiai tikrai yra teisingi. Juodieji burtininkai, kaip juos kar-
tais vadina, keturis šimtus metų buvo susiję su Varnų kaimu dar
nuo tų laikų, kai kaimelyje buvo ir namų, ir lūšnų, o turtuolius
ir vargšus skyrė didžiulė praraja. Kai kaimą valdė grafas Piteris,
kilęs iš įtakingos giminės ir kaimo pakraštyje turėjęs pilį, kuri nuo
tų laikų seniai pradingo. Šiandien jos nebeliko nė griuvėsių, nė

vieno vienintelio akmens ar čerpės, anei ženklų nei žymės. Nebėra požemių ar rūsių, kuriuose negailestingai kalindavo žmonės neretai net po mirties. Pilį ir jos kopyčią nušlavė tokia galinga jėga, kad žmonės ją pajuto per daug kilometrų.

Šiandien Varnų kaimo gyventojai nė nebežino, kad pilis išvis egzistavo ar kad buvo grafas Piteris. Jis nepateko į istorijos knygas, grafas ir jo palikuonys pradingo be pėdsakų. Raganos žiauriai atkeršijo.

Pasakojimai bylojo tiesą. Varnų kaime keturis šimtus metų gyveno raganų ratas. Galinga tamsi grupė, vadovaujama stipriausios visų laikų raganos. Jos vardas yra Koletė Zvart.

Ji praktikuoja juodąją magiją, yra galinga ir geba nužudyti žmonių vos spragtelėjusi pirštais. Jai svetimas gailestis, nepakenčia jokių prieštaravimų. Net jos pačios sekėjos neretai bijo Koletės.

Būdama dvylikos Koletė sužinojo esanti ragana. Tais pačiais metais ji atrado amžiną gyvenimą ir įkūrė savo ratą. Keturis šimtus metų niekam neįtariant gyveno tarp Varnų kaimo žmonių.

Kadaise ji vos nepražuvo mirtinoje kovoje, jos vos nenugalėjo dvylikametis berniukas. Koletė ir jos seserys tik per plauką sugebėjo pasprukti.

Nuo tada raganos slepiasi Šešėlyje, pasaulyje už mūsų laikų ribų, jo negali rasti niekas, kas neturi stebuklingų galių, nebent to norėtų raganos. Čia Koletė kaupia jėgas ir planuoja kerštą, nes ji nesiruošia tiesiog atsisakyti amžino gyvenimo.

Koletė Zvart ne visada buvo galingiausia ragana pasaulyje. Kadaise ji tebuvo paprasta dvylikametė mergaitė. Kadaise prarado visa, ką mylėjo, ir dėl to tapo tuo, kuo yra šiandien.

Sveiki atvykę į Varnų kaimą, 1621 mūsų Viešpaties metai.

Tai Koletės Zvart istorija.

1 DALIS

1621 metai
Koletė Zvart

I

SKYRIUS

Vėjas taršo Koletei plaukus ir tampo senos suknelės skvernus. Ji šypsodamasi ištiesia rankas į orą ir užsimerkia. Akimirką gali užsimiršti, kas ir kur yra. Ji laisva kaip paukštis, kaip grafo Piterio dukra, kuri gyvena pilyje ir rengiasi gražiausiais drabužiais, apie kuriuos Koletė tegali pasvajoti.

Ji klesteli ant žolės ir mėgaujasi veidą šildančia vėlyvos vasaros šviesa. Kelias minutes gali apsimesti, kad yra tokia laiminga, kaip jų kaimą valdantys turtuoliai, ir kad nealksta. Trumpam gali pamiršti gurgiantį pilvą.

Po jų tėčio mirties prieš ketverius metus Zvartų šeimoje laimė yra reta viešnia. Kai tėtis dirbo pilies valdovui, jiems buvo duotas nedidelis namelis, bet po mirtino nutikimo mama nebegali sau leisti jo nuomoti. Tad Zvartai buvo priversti išsikelti į nušiurusią lūšną kaimo pakraštyje, prie kitų kaimiečių, triūsiančių laukuose ar dirbančių juodus darbus pilyje.

Visų lūšnos gyventojų likimas vienodas. Jie kiaurus metus apsirengę skudurais ir basi dirba laukuose, ar geltų šaltis, ar svilintų saulė. Pradedą šeštą ryto ir nesustoja iki tamsos. Juos menkai maitina, o jei per lėtai dirba, nuplaka rykštėmis. Su jais elgiasi kaip su vergais – ir su jaunais, ir su senais, ir su ligotais, ir su sveikais. Grafas Piteris yra kietaširdis žmogus, nejaučia nė lašelio užuojautos skurdžiausiems kaimiečiams, kurie vos suduria galą su galu.

Kadaise Koletės mama kaime buvo labai populiari; visi ją gerbė. Ji daug išmano apie žoleles ir gydomuosius augalus, todėl kiti kaimiečiai dažnai prašydavo jos pagalbos. Vietiniam gydytojui nepatiko jos metodai, todėl kelis kartus bandė ją sustabdyti, bet jam nesisekė, nes Koletės tėtis buvo laikomas svarbiu žmogumi.

Jis buvo atsakingas už naujos koplyčios grafo valdose statybas, taip pat rūpinosi darbais pačioje pilyje, vadovavo keturiems darbininkams. Per nelaimingą atsitikimą statybose nuslydo nuo pastolių ir pavojingai susižeidė.

Paskui pasklido gandai, kad jis mirė, nes kaimo gydytojas nesistengęs jam padėti. Gydytoją iškvietė, bet jis nė piršto nepakrutino – galbūt iš keršto, nes daug metų ieškojo būdo pakenkti Koletei. O grafas Piteris nieko nelaukdamas paskyrė kitą žmogų darbams atlikti ir abejingai leido tęsti koplyčios statybas.

Koletės tėtį palaidojo kitą rytą, o po laidotuvių kunigas ir pilies prievaizdas atėjo ir liepė joms tuoj pat išsikraustyti. Namas teks tėčio pareigas perėmusiam vyrui. Koletė persiutusi jau norėjo pulti kunigą, bet mama išlaikė ramybę ir atsakė, kad jos tuoj pat išeis.

– Nuo šiol tau draudžiama padėti kaimo gyventojams savo augalais ir žolelėmis, – kalbėjo kunigas. – Kaimo gydytojo, grafo Piterio ir mano įsakymu. Jei sugausime tave nepaisant draudimo, būsi įkalinta ir teisiama kaip ragana. Davina Zvart, turi vienintelę galimybę gyventi teisingai ir rūpintis savo vaikais. Žinok, nedvejodami sudeginsime tave ant laužo, jei pasipriešinsi mūsų norams.

Stebimos pilies prievaizdo, jos pernešė skurdų savo turta į tokią apgailėtina lūšną, kad jos stogas nesaugojo nei nuo lietaus, nei nuo sniego. Žiemą šaltis stingdė į kaulą, o vasarą svilino karštis, saulei kaitinant medines lentas, nebuvo kur atsivėsinti. Gyventi buvo įmanoma tik pavasarį ir rudenį, kai buvo nei per karšta, nei per šalta.

– Mama, nenoriu čia gyventi, – maldavo Koletė. – Keliaukim kitur. Mums čia ne vieta! Nejau negalime persikelti kur kitur?

– Negalime, – atsakė mama. – Turime likti čia, šitame kaimo. Vieną dieną visa tai bus pamiršta, bet dar ne dabar. Atsiprašau, Kolete, kad negaliu tau suteikti geresnių namų.

Keli kaimynai iš kitų trobelių atėjo padėti įrengti lūšnos, bet ji vis tiek liko apgailėtina. Koletės mama už trobelės įsirengė darželį neva savo reikmėms ir liepė vaikams kas dieną valgyti jos žoleles. Bet Koletė buvo įsitikinusi, kad mama ir toliau padeda žmonėms, nors ir labai rizikuodama.

– Šitos žolelės leis jums nesusirgti, – paaiškino mama. – Aš pasirūpinsiu, kad abu būtumėte sveiki.

– Kodėl? – karčiai paklausė Koletė. – Jei visas mūsų gyvenimas bus toks kaip šis, nè nenoriu jo. Negi jį galima vadinti gyvenimu?